

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A - ROZHOVORY S RESPONDENTY	8
A.1 Rozhovor se sestrou L. S.....	8
A.2 Rozhovor se sestrou B.P.....	11
A.3 Rozhovor se sestrou P.J.....	14
A.4 Rozhovor se sestrou V.S.	19
A.5 Rozhovor se sestrou A.H.....	22
A.6 Rozhovor se sestrou M.K.	25
PŘÍLOHA B - OBRÁZKY	28

Příloha A - Rozhovory s respondenty

A.1 Rozhovor se sestrou L. S.

1. Jaký je Váš věk?

„48 let“

2. Na jaké střední zdravotnické škole jste studovala?

„SZŠ Uherské Hradiště“

3. Od kdy do kdy jste na této škole studovala?

„1993-95 pomaturitní studium“

4. Jaká je Vaše délka praxe?

„Ve zdravotnictví jsem po ukončení SZŠ ve zdravotnictví pracovala pouze 1 rok. Pak jsem nastoupila do Charity jako pečovatelka, takže by se dalo říct, že 26 let“

5. Kde nyní pracujete?

„Nyní pracuji v sociálních službách, organizace Charita, pracovní pozice pečovatelka v terénní službě“

6. Jaké je Vaše nejvýše dosažené vzdělání?

„Střední s maturitou, pomaturitní 2 roky SZŠ“

7. Co Vás vedlo se stát zdravotní sestrou?

„V devadesátých letech se mluvilo o tom, že se bude studium na vysoké škole platit. Studium na VŠ jsem tedy z těchto důvodů vyloučila a zalíbila se mi možnost pomaturitního studia na 2 roky, obor všeobecná zdravotní sestra.“

8. Jak probíhala výuka?

„Pomaturitní kvalifikované studium bylo zaměřeno už jen na odborné předměty. Byl dostatek praxe v nemocnici. Studium se mi líbilo“

9. Jak probíhaly praxe?

„Praxe probíhaly v různou dobu. Měli jsme praxi od 7 hodin cca do 11 hodin, některé dny zase odpoledne od 11-15 hodin. V prvním ročníku jsme měly v červnu soustředěnou praxi, která byla 14 dnů. Každý týden bylo jiné oddělení. Chodily jsme na 3 směny. Vyzkoušely jsme si ranní, odpolední i noční službu.“

10. Z kterých předmětů jste maturovala?

„Maturovala jsem z interny, chirurgie a praktická část ošetřovatelství.“

11. Jak probíhala maturitní zkouška?

„Praktická část probíhala na mužském oddělení interny. Pamatuji si, že jsem byla velmi nervózní a chlapi si mě “dobírali”, měli nevhodné poznámky i směrem ke zkoušející učitelce. Bylo to dost nepříjemné. Průběh ústní zkoušky už si moc nepamatuji“

12. Utkvěl Vám v paměti nějaký vyučující? Proč vám utkvěl?

„Pamatuji si třídní učitelku, která byla původně zdravotní sestra a učila nás ošetřovatelství.“

13. Kam jste zamířila po maturitní zkoušce?

„Po maturitě jsem začala pracovat v Brně Bohunicích na oddělení neurochirurgie JIP. Pracovala jsem zde pouze 3 měsíce. Odešla jsem do okresní nemocnice na interní oddělení.“

14. Jak velká byla Vaše první výplata?

„Nepamatuji se, asi 4500 korun.“

15. Jak vypadala Vaše první uniforma?

„Uniforma v Brně byla pěkná. Byly to bílé šaty, pěkný střih.“

16. Jak hodnotíte nynější sesterskou uniformu?

„Nemohu posoudit.“

17. Účastnila jste se dalšího vzdělávání, školení?

„Nyní se vzdělávám už v oboru sociálních služeb. Absolvovala jsem mnoho školení a kurzů. Rozhodla jsem se také zvýšit své vzdělání a začala studovat vysokou školu, bakalářské studium, obor sociální práce.“

18. Jste na svoji profesi hrdá?

„Jsem hrdá na svoji současnou profesi. Je stejně záslužná a potřebná jako profese zdravotní sestry.“

19. Máte nějaký profesní vzor?

„Vážím si mnoha lidí, kteří pracují v sociálních službách. Někteří jsou mi i vzorem.“

20. Co Vám tato práce dala?

„Ze zdravotnictví jsem odešla velmi brzy. Občas jsem svého odchodu litovala. Nyní mě ale naplňuje práce v sociálních službách a také studium oboru sociální práce.“

21. Co Vám naopak vzala?

„Nevzala mi nic. Na své krátké období profese zdravotní sestry vzpomínám ráda. Bylo to v roce 1995, kdy byla nově postavena moderní nemocnice v Brně dle „západního“ vzoru a celková péče byla přejata ze západu... Bylo to období přechodu z původního – komunistického na nový způsob péče ve zdravotnictví. „

22. Vybavujete si nějakého pacienta, který Vám utkvěl v paměti?

„Ano. Pamatuji si několik pacientů právě z neurochirurgie. Operace nádorů mozku, operace mozku po úrazech. Pamatuji si na slečnu po nehodě na motorce, krvácení do mozku, byla v kómatu. Pouštěli jsem jí v té době novinku – walkmana. Dávali jsme jí sluchátka na uši a pouštěli její oblíbené písničky. Dopadlo to dobře. Uzdravila se. „

23. Jak vnímáte současné postavení sester?

„Nemohu posoudit. S mnoha zdravotními sestrami se kamarádím, situaci ve zdravotnictví popisují jako velmi katastrofickou.“

A.2 Rozhovor se sestrou B.P.

1. Jaký je váš věk?

„Je mi 68 let“

2. Na jaké střední zdravotnické škole jste studovala?

„Studovala jsem na Střední zdravotnické škole v Uherském Hradišti.“

3. Od kdy do kdy jste na této škole studovala?

„Nastoupila jsem na v roce 1971 a maturovala jsem v roce 1975.“

4. Jaká je Vaše délka praxe?

„Od 75 roku doposud.“

5. Kde nyní pracujete?

„Pracuji na Střední zdravotnické škole v Uherském Hradišti, v době přerušení výuky v Uherském Hradišti jsem nastoupila na střední zdravotnickou školu v Kyjově, šest let jsem zde byla.“

6. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

„Vysokoškolské v Praze, obor učitelství na středních zdravotnických školách a obor péče o nemocné, pedagogika.“

7. Co Vás vedlo stát se zdravotní sestrou?

„Toť otázka, šla jsem na zdravku z trucu, protože celá rodina byla proti, tak jsem si prosadila, že budu zdravotní sestrou. Neměla jsem vyhrazeno, jakým směrem bych se měla dát, i když mi bylo 16 let, protože jsem nastoupila v sedmi letech do školy.“

8. Jak probíhala výuka?

„Od prvního ročníku jsme měly na rozdíl od dnešní doby praxi. Měly jsem 3 hodiny praxe, seznamovaly jsme se s oddělením, začínaly jsme dělat pomocné práce jako je úklid, umývání stolečků, umývání sklenek, chození se zkumavkami, tedy s biologickým materiálem do laboratoře.“

9. Jak probíhaly praxe?

„Jak jsem již řekla, na praxi jsme chodily již od prvního ročníku. Naučily jsme se pomalu mluvit s nemocnými, a jak jsme se postupně učily v 1. ročníku jednotlivé výkony, tak jsme je pomalu přenášely do praxe. Takže jsme začaly s úpravou lůžka a umýváním nemocných. Chodily jsme na ženské oddělení.“

10. Z kterých předmětů jste maturovala?

„Maturovala jsem z praxe pak z češtiny, ruštiny. Tehdy byla ruština, z interny, chirurgie, z ošetřovatelství se psala maturitní práce, tak jak se píše písemná maturitní práce z češtiny a z cizího jazyka, tak jsem psala i z ošetřovatelství. Součástí známky byla také praxe.“

11. Jak probíhala maturitní zkouška?

„Probíhala jeden den a postupně jsme byly vyzkoušeny z každého předmětu.“

12. Utkvěl Vám v paměti nějaký vyučující? Proč Vám utkvěl?

„Vyučujících je plno, jo, když se nad tím zamyslím, tak si myslím, že jsem měla štěstí na dobré učitele ať už ve smyslu ve škole interní vyučující nebo externí vyučující lékaře, kteří mě učili, kteří mě dali hodně.“

13. Kam jste zamířila po maturitní zkoušce?

„Po maturitě jsem nastoupila na chirurgické oddělení, kde jsem pracovala na chirurgickém a urologickém oddělení, bylo to jedno z největších oddělení v nemocnici. Mělo padesát lůžek. A jelikož zde byla i urologie, musela jsem se naučit spoustu věcí z urologie, protože jsem o urologii nic nevěděla. Zde jsem byla dva roky a poté jsem šla studovat na vysokou školu.“

14. Jak velká byla vaše první výplata?

„Nástupní plat jsem měla 1 400 korun, pro mě to bylo obrovské množství peněz a říkala jsem si, co s tím budu dělat.“

15. Jak vypadala vaše první uniforma?

„Ve škole v prvním a ve druhém ročníku jsem měla modré šaty s bílou zástěrou a čepec, jako žákyňky jsme pod krkem měly místo odznaku černou stužku. Ve třetím a čtvrtém ročníku jsme měly jiné uniformy, byly to takové růžovo fialové šaty, na kterých byla

zástěra přes hlavu, nijak se vzadu nezapínala jako stará klasická zástěra. A potom v práci jsem měla tu klasickou modrou uniformu s bílou zástěrou a čepcem.“

16. Jak hodnotíte nynější sesterskou uniformu?

„Ty kalhoty, to je super. Je fajn, že je nyní pohodlnější.“

17. Účastnila jste se dalšího vzdělání, školení?

„No, vzdělávala jsem se celý život, bez toho to nejde.“

18. Jste na svoji profesi hrdá?

„Ano!“

19. Máte nějaký profesní vzor?

„Když jsem nastoupila, tak jsem měla své učitelky, například paní Reichlovou.“

20. Co vám tato práce dala?

„Co mě dala? Spoustu vědomostí, neustálé studium, rozšiřování vědomostí. Práce s lidmi, pohled na mládí, a to mládí mě teda dává chuť do života.“

21. Co Vám naopak vzala?

„Nevím, tak já nepřemýšlím.“

22. Vybavujete si nějakého pacienta, který Vám utkvěl v paměti?

„Těch bylo několik, ale když člověk nastoupí, tak to jinak všechno prožívá, ty emoce jsou na 1. místě. Vzpomínám si na jednoho pacienta, který mně řekl, že dnes ho umývám naposledy a on skutečně zemřel. Ráno jsem ho umyla a pak v deset hodin zemřel, takže to bylo takové pro mě ... Jak řekl u toho umývání, že zemře, snažila jsem se mu to vymluvit, což dneska bych asi tomu člověku nevymlouvala.“

23. Jak vnímáte současné postavení sester?

„Na rozdíl od západu jsou špatně hodnocené a mají i špatné sociální postavení, jestliže vezmu, že když jsem byla v Kanadě a v Americe, tak tam bylo postavení zdravotní sestry úplně na jiné bázi a měly i jiné ohodnocení.“

A.3 Rozhovor se sestrou P.J.

1. Jaký je váš věk?

„50 let“

2. Na jaké střední zdravotnické škole jste studovala?

„Studovala jsem na Střední zdravotnické škole v Uherském Hradišti, ale když jsme byly ve třetím ročníku, tak zdravotnická škola byla v Uherském Hradišti zrušená a v poslední 4. ročník jsme jako celá škola museli dochodit ve Zlíně. Byla to velká komplikace pro všechny, včetně vyučujících. I naše třídní, která šla s námi, protože když si představíme, že na maturitní ročník jsme šly do školy, kde jsme neznaly ani jednoho učitele, protože nás neučili a měly jsme zrovna maturovat tam, kde jsme předtím nikdy nebyly, takže to pro nás bylo hodně náročné stejně jako určitě pro ty naše vyučující, které šly s námi. Protože jsme tam ani nechtěly, nebylo to naše rozhodnutí, chtěly jsme studovat zdravotku v Hradišti, ale rozhodnutím vlivných mocných byla prostě zrušena a musely jsme. Takže to pro nás byla velká neznámá“

3. Od kdy do kdy jste na této škole studovala?

„Studovala jsem v letech 1984–1888“.

4. Jaká je vaše délka praxe.

„Když si vezmu, že po maturitě jsem hned nastoupila, takže tak 33 let.“

5. Kde nyní pracujete?

„Nyní pracuji na Střední průmyslové hotelové a zdravotnické škole v Uherském Hradišti.“

6. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

„Magisterské. Studovala jsem 3 vysoké školy. První bylo Ošetřovatelství na Masarykově Univerzitě v Brně, potom pedagogika, a následně Sociální politika a sociální práce a personální management na fakultě také v Brně.“

7. Co Vás vedlo stát se zdravotní sestrou?

„Asi jsem to tak vždy cítila. A ano, líbil se mi bílý čepček, tím to vlastně začalo, a pak mě posouvali rodiče, ale asi celkově moje nastavení, chtít pomáhat druhým lidem, být užitečná a tato profese se mi zdála být smysluplná.“

8. Jak probíhala výuka?

„Tak ve škole se nic nezměnilo, je to hodně podobné. Pamatuji si předmět péče o nemocné, což je vlastně synonymum k dnešnímu ošetřovatelství. Byly jsme v menších skupinách a cvičily jsme odborné věci v odborné učebně, takže je to defacto bez změn. Samozřejmě se vyvíjí posloupnost nebo systém vzdělávání i postupy péče.“

9. Jak probíhaly praxe?

„Byly jsme rozděleny do skupinek a pod odborným dohledem učitelek. Převážně jsme byly na interně, chirurgii a geriatrickém oddělení.“

10. Z kterých předmětů jste maturovala?

„Ošetřovatelství, praktická zkouška, potom odborné předměty interna a chirurgie a potom čeština a ruština. A to je myslím všechno.“

11. Jak probíhala maturitní zkouška?

„Je to už hodně dávno ,musím přiznat, že na tu teoretickou část ve škole si až tolik nepamatuji jenom na tu slohovku z češtiny a z ruštiny na téma krásný trest, což znamená v ruštině červený kříž, které jsem si v ruštině vylosovala. Myslím, že ta teoretická nebyla nic výjimečného oproti těm dnešním, horší byla ta praktická, protože horší pro mě jako vnímáno mnou je ,že jsem si vylosovala ne interní oddělení, protože k těm oborům jsem vždycky tíhla, ale chirurgii a zrovna tak jsem tam měla, jak si pamatuji, mimořádnou situaci. Pacienta v deliriu, takže jsem měla za to, že nemůžu odmaturovat, protože viděli, že jsem nic nestíhala. Protože jsem tam měla delikventního pacienta, nenapadlo mě jako žákyňku, že samozřejmě nebude hodnoceno, že jsem něco nesplnila, ale naopak jak jsem zareagovala třeba v nadstandartní nebo netypické situaci, takže samozřejmě jsem maturitu udělala, ale pro mě to byl obrovský trest, který bych strašně ráda vytěsnila, vůbec na něj nevzpomínám, ne, nemůžu říct že nerada, ale byla to divočina a jak jsem říkala předtím, pro nás pořád ještě v cizím prostředí.“

12. Utkvěl Vám v paměti nějaký vyučující? Proč Vám utkvěl?

„Ano, asi moje třídní učitelka paní bakalářka Eva Drobilová, která nás vedla střední zdravotnickou školu tady v Hradišti a potom s námi přešla vlastně i do Zlína, takže byla na stejné lodi jako my tím, že byla přesazena vlastně z 1 místa na místo 2. A potom z vyučujících pan profesor Pančocha, který nás měl matematiku, kterou jsem nenáviděla, nemůžu říct, že pana profesora Pančochu, ale jako tu matematiku.“

13. Kam jste zamířila po maturitní zkoušce?

„Ihned po maturitě jsem chtěla pracovat, takže jsem zamířila na oddělení neurologie uherskohradištské nemocnice, kde jsem potom de facto pracovala takřka po půl roce už i na jednotce intenzivní péče a setrvala jsem tam 12 let a byla jsem tam velmi spokojená.“

14. Jak velká byla vaše první výplata?

„1700 něco pamatuju si, že jako že to bylo nad 17 stovek a taky si dobře vzpomínám, že hned jsem si šla koupit do butiku nějaké luxusní tričko. Dnes je to jenom obyčejné tričko s knoflíkama, ale prostě tenkrát to bylo něco wau.“

15. Jak vypadala vaše první uniforma?

„Klasickou tu historickou, to znamená modré šaty, přesto bílá zástěra a čepček, který jsme nesnášely, ale věděly jsme, že ho musíme nosit a mít nasazený třeba ve 4 hodiny v noci, kdy pacienti zpravidla spí, protože vím, že chodily kontroly. A bylo hodně zle, když jsme prostě nebyly úplně ustrojené.“

16. Jak hodnotíte nynější sesterskou uniformu?

„Líbí se mi ta pestrost, že je tu třeba i nemocnice od nemocnice jiná uniforma, zrovna tak i to, že se dneska rozlišují i ty jednotlivé profese barevností, a tak myslím, že je žádoucí moc si vybrat, jestli šaty, kalhoty, taková ta jistá benevolence, proč ne. Jde hlavně o to, abychom se v tom co nejlépe cítily „

17. Účastnila jste se dalšího vzdělání, školení?

„Studovala jsem vlastně celý svůj profesní život. V průběhu jsem si dodělala 2 pomaturitní specializační studia anesteziologie resuscitace a intenzivní péče a management ve zdravotnictví a pak jsem ještě šla studovat vlastně na ty vysoké

školy, takže jsem studovala de facto do svých řeknu čtyřiačtyřiceti či pětačtyřiceti let de facto pořád. “

18. Jste na svoji profesi hrdá?

„Myslím si, že ano už jenom proto, jak jsem mluvila o tom, co všechno se podařilo v těch posledních letech i náhled na profesi sestry, že se mi zdá, že se změnil k lepšímu, ať je to od laické nebo i odborné veřejnosti, takže si myslím, že určitě ano a mám pocit že teď v těch pocovidových letech i stoupla prestiž. A i náhled vlastně vyloženě laiků, že opravdu vidí, že ty sestry a vůbec zdravotnické profese byly v tom největším srabu tenkrát, když covid přišel, takže si myslím, že i stoupla prestiž celkově i u těch vyložených laiků. “

19. Máte nějaký profesní vzor?

„Nedokázala bych jmenovat jednu konkrétní osobu, ale mými profesními vzory jsou všichni ti, se kterými jsem se během své pracovní kariéry v nemocnici i teď jako učitelka setkala a viděla jsem, že to dělají tak, jak bych to chtěla dělat já. Takže všichni tady tito, kteří pracovali tak jak si to představuji, že by měli, protože ne vždy tomu tak je, tak všichni tady tito byli mými vzory. “

20. Co vám tato práce dala?

„Pocit naplnění, že já se dokážu realizovat v tom, co jsem vždycky chtěla a že mi dělá radost, když můžu pomoci těm lidem, kteří to nezvládají a snažím se teď k tomu vést i svoje žáky. “

21. Co Vám naopak vzala?

„Někdy mi vzala iluze. Iluze o tom, že ne každý člověk, ne každý zdravotník je osobnostním nastavením vhodný pro profesi zdravotníka, takže když tam vidím takové ty odlistěné vztahy, chování, tak je mi to vyloženě proti srsti, ale nejsem jejich nadřizená. Jen jako pozorovatel nebo učitel, host, takže s tím nemůžu ani nic moc dělat, ale tak to mě vzalo prostě ty iluze, že ne všichni jsou dobří, hodní a obětaví, prostě takoví, jakými bychom jako zdravotníci měli a chtěli být. “

22. Vybavujete si nějakého pacienta, který Vám utkvěl v paměti?

„Určitě vybavuji a myslím, že ho můžu i jmenovat ,ta paní už dávno nežije. Pamatuji si i její jméno, byla to paní Melíšková, první pacientka, se kterou jsem se v pozici zákyňky setkala, když jsme šly dělat hygienickou péči v prvním ročníku. Poprvé na geriatrickém oddělení. Nikdy nezapomenu na to, jak vypa,dala, jak se k nám chovala, na to, jaký měla tenkrát dekubit, prostě to jsou takové okamžiky, které se na nás hodně podepíšou. A hned druhým takovým pacientem byl člověk, který měl exitus za mé služby, na toho taky nikdy nezapomenu, je to taky situace, se kterou se jako zdravotník setkám. Po tom v průběhu praxe opakovaně, ale ta situace se mně hodně vryla“

23. Jak vnímáte současné postavení sester?

„Myslím, že se hodně zlepšilo v tom smyslu, že mi přijdou dneska samostatnější, rozhodnější a vnímám, že přece jenom stouply více v očích lékařů .Možná je to i tím systémem vzdělávání, že je berou víc jako parťáky, kolegy a specialisty a ne jako jejich podřízené. Někdy si od nechají i poradit od těch s delší praxí, když jsem začínala, tohle nebylo, tohle se mi zdálo být úplná utopie, takže myslím, že se to určitě zlepšilo po této stránce.“

A.4 Rozhovor se sestrou V.S.

1. Jaký je váš věk?

„87 let“

2. Na jaké střední zdravotnické škole jste studovala?

„Studovala jsem v Hodoníně Vyšší zdravotnickou školu. Byla to škola, která se první rok otevírala a trvala 3 roky. Takže jsme byly první třída, která tam začínala a pak i končila.“

3. Od kdy do kdy jste na této škole studovala?

„Maturovala jsem v roce 1954 a hned v červenci jsme nastoupily do práce, takže jsme neměly žádné prázdniny.“

4. Jaká je Vaše délka praxe.

„35 let“

5. Kde nyní pracujete?

„Nyní jsem ve starobním důchodu.“

6. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

„Středoškolské“

7. Co Vás vedlo stát se zdravotní sestrou?

„Původně jsem chtěla jít do továrny, protože pocházím ze zemědělské rodiny, kde těch peněz moc nebylo. Bylo nás pět dětí, a tak jsem nechtěla našich moc zatěžovat. Tenkrát si poradkyně pro povolání nechala zavolat maminku a tož to tam projednaly, že jestli bych teda mohla jít na nějakou školu a já jsem řekla, že by mě bavilo být v nemocnici, a tak jsem se tedy přihlásila na zdravotnickou školu.“

8. Jak probíhala výuka?

„Výuka probíhala tak nějak běžně. Dost zde bylo odborných předmětů.“

9. Jak probíhaly praxe?

„Praxe jsme měly od druhého ročníku a ve třetím ročníku jsme chodily i na noční směny. Na starost nás měla nějaká sestra a učitelky nás chodily kontrolovat a potom nám oddělení psalo posudek.“

10. Z kterých předmětů jste maturovala?

„Čeština, možná ruština, interna, ošetrovatelská technika. Už si to moc nepamatuji, je to spousta let.“

11. Jak probíhala maturitní zkouška?

„Na začátku byly písemné, potom ústní a nakonec praktické.“

12. Utkvěl Vám v paměti nějaký vyučující? Proč Vám utkvěl?

„Ale jo utkvěl, učitelka tělocviku a sestry co nás učily ošetrovatelskou techniku. Utkvěly mně, protože měly pěkný přístup k výuce a k povolání.“

13. Kam jste zamířila po maturitní zkoušce?

„Po maturitní zkoušce byla povinnost rok u lůžka, tak to jsem byla v Kyjově na ušním, a potom pan doktor Koseček hledal sestru a dozvěděl se o mně, tak jsem k němu nastoupila. Potom když jsem se vdala a měla děti, tak jsem nastoupila do domova.“

14. Jak velká byla vaše první výplata?

„590 čistého“

15. Jak vypadala vaše první uniforma?

„Modré šaty bílá zástěra a uprostřed jsme měly odznak sloužím zdraví lidu, ale co by žákyňky jsme měly pod límcem modrou mašličku.“

16. Jak hodnotíte nynější sesterskou uniformu?

„Jejda, my jsem ani bez čepce nemohly na chodbu, tak to bylo přísné. Ted' nepoznáte, zda je to sestra, doktor nebo sanitář. Radši bych byla, kdyby měli tu starou uniformu.“

17. Účastnila jste se dalšího vzdělání, školení?

„Tak takového klasického vzdělání co bylo povinné.“

18. Jste na svoji profesi hrdá?

„Ano“

19. Máte nějaký profesní vzor?

„Ani nevím“

20. Co vám tato práce dala?

„Nevím, vědomosti, poučení.“

21. Co Vám naopak vzala?

„Asi nic“

22. Vybavujete si nějakého pacienta, který Vám utkvěl v paměti?

„Občas si na někoho vzpomenu, když jdu okolo nástěnky a vidím, že mají parte. Ale že by mě někdo zaujal, tak to spíše ne.“

23. Jak vnímáte současné postavení sester?

„Tak teď už je jiná doba, ale myslím, že se to zlepšilo, je to i takové uvolněnější.“

A.5 Rozhovor se sestrou A.H.

1. Jaký je váš věk?

„85 let“

2. Na jaké střední zdravotnické škole jste studovala?

„Já jsem si udělala maturitu na všeobecné škole a pak jsem si udělala nástavbu na Jaselské v Brně.“

3. Od kdy do kdy jste na této škole studovala?

„1961–1963“

4. Jaká je vaše délka praxe.

„32 let“

5. Kde nyní pracujete?

„Nyní jsem ve starobním důchodu“

6. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

„Středoškolské“

7. Co Vás vedlo stát se zdravotní sestrou?

„My to měli v rodině, moje dvě tety byly zdravotní sestry, za kterými jsem už v dětství jezdila a tak mě to nějak bavilo a zajímalo. Chodila jsem za nimi do nemocnice. Asi bych neřekla, že jsem k tomu úplně přilnula, ale tehdy moc možností nebylo. Já jsem se nejdříve hlásila na chemickou do Zlína, ale tam jsem se z politických důvodů nedostala, a potom jsem dostala nabídku, že když si udělám zdrávku, tak bych nastoupila zde do jesliček a tak jsem na to kývla a šla jsem studovat zdrávku.“

8. Jak probíhala výuka?

„Jelikož už to byla nástavba, tak jsme měly pouze odborné předměty, a taky jsme zde byly různé věkové kategorie. Pro mě už to bylo velmi zajímavé, protože zde byly odborné předměty jako je interna chirurgie, latina, gynekologie a myslím, že i ortopedii jsme měly.“

9. Jak probíhaly praxe?

„Chodívaly jsem do nemocnic, byly jsme rozděleny. Na oddělení nás kontrolovaly naše učitelky, jinak na starost nás měly instruktorky. V nemocnici se mi moc líbilo, sestry nás tam braly ne jako učnice, ale jako odborné síly. I na noční služby jsme chodily.“

10. Z kterých předmětů jste maturovala?

„Jelikož to byla nástavba, tak jen z odborných předmětů. Myslím, že to byly ošetrovatelské techniky, chirurgie, interna.“

11. Jak probíhala maturitní zkouška?

„Klasicky, nedřívě byla ústní a pak praktická. Pamatuji si, že tam byl nějaký asistent, pak tam byla učitelka a instruktorka. No a oni nás pak nějak dohromady zhodnotili. Pamatuji si, že jsem měla cévkování ženy.“

12. Utkvěl Vám v paměti nějaký vyučující? Proč Vám utkvěl?

„Internista, nějaký doktor Skalník. Učil nás takovou zábavnou formou, bylo to takové jednodušší a zábavnější.“

13. Kam jste zamířila po maturitní zkoušce?

„Po maturitní zkoušce jsem dostala umístěnku do Hodonína na dětské oddělení, byl tam skvělý kolektiv.“

14. Jak velká byla vaše první výplata?

„Asi 800 korun, určitě to víc nebylo.“

15. Jak vypadala vaše první uniforma?

„Modré šaty s bílou zástěrou a vzadu byla na zavázání, takže ty modré šaty ani nešly vidět a bílý čepec. Při některých výkonech ten čepec i zavazal. Ale tehdy se prostě musel nosit, neexistovalo, abychom byly bez něho.“

16. Jak hodnotíte nynější sesterskou uniformu?

„Nyní je praktičtější, taky si myslím, jak je to všechno modernější a barevnější, že je to moc pěkné.“

17. Účastnila jste se dalšího vzdělání, školení?

„Asi půl roku jsem jezdila do Kyjova dívat se a přiučit se složitějším operacím, protože v Hodoníně se prováděly jen jednodušší zákroky. No a potom taková ta povinná školení.“

18. Jste na svoji profesi hrdá?

„Řekla bych, že ano. Líbilo se mi, co jsem celý život dělala.“

19. Máte nějaký profesní vzor?

„Teď mě asi nikdo nenapadá.“

20. Co vám tato práce dala?

„Pocit uspokojení. Pěkné vzpomínky.“

21. Co Vám naopak vzala?

„Snad ani ne, protože zdraví ne, protože jsem doteďka celkem zdravá.“

22. Vybavujete si nějakého pacienta, který Vám utkvěl v paměti?

„Ano byl to pacient, který se k nám dostal už po nějakém léčení. Byl to politický vězeň, který byl v uranových dolech v Jáchymově. Byl to takový zvláštní člověk, velice srdečný, pohodový, spokojený, nestěžoval si na ty problémy, které za tolik roků, co byl v dolech, on tam byl já nevím myslím ale 5 nebo 6 roků. Já si vždycky říkala, že nikomu nic nevyčítá nic ne jako nedáváte za vinu, vždyť on to všechno bere, že tak to musí být a byl to poměrně mladý člověk, rodinu měl Hodoníně, už nevím, jestli měl kolem 40 roků. bByl u nás delší dobu, myslím půl roku se s tím léčil. Dopadlo to špatně.“

23. Jak vnímáte současné postavení sester?

„Myslím, že se to zlepšilo.“

A.6 Rozhovor se sestrou M.K.

1. Jaký je váš věk?

„57 let“

2. Na jaké střední zdravotnické škole jste studovala?

„Střední zdravotnická škola v Kyjově“

3. Od kdy do kdy jste na této škole studovala?

„1981 – 1985“

4. Jaká je vaše délka praxe.

„36 let“

5. Kde nyní pracujete?

„Domov pro seniory Strážnice“

6. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

„Vysokoškolské magisterské studium v oboru sociální pedagogika.“

7. Co Vás vedlo stát se zdravotní sestrou?

„No, v těch 15 se těžko rozhoduje. Možná kvůli rodičům, protože ti nechtěli, abych byla všeobecnou sestrou. A tak nějak jsem se v tom zhlédla, i kamarádky šly na zdravotku. Takže asi i trochu z trucu jsem tam šla.“

8. Jak probíhala výuka?

„Tak my jsme měly výuku docela hodně specializovanou, myslím si, že jsme měly hodně praxe i výuky oproti jiným zdravotkám, co jsme se tak bavily. Také výuka byla hodně přísná.“

9. Jak probíhaly praxe?

„Vždy ráno jsme měly zahájení s paní učitelkou, a pak jsme šly na oddělení. Byly jsme rozděleny na skupinky a pravidelně se střídaly na odděleních. Chodívaly jsme na internu, chirurgi a myslím, že na dětské oddělení, a pak nějaké specializace. Na tom oddělení nás měla na starost jedna učitelka.“

10. Z kterých předmětů jste maturovala?

„Čeština, ruština, ošetřovatelství, péče o nemocné, interna, chirurgie a pak praktická zkouška.“

11. Jak probíhala maturitní zkouška?

„Když jsme přišly ráno na oddělení, tak jsme si vylosovaly z těch výkonů, které tam v ten den byly. Ten výkon jsme pak před komisí dělaly, a pak jsme měly ještě odpoledne obhajobu praktického výkonu, myslím, že tam byla i nějaká písemná práce, která se týkala odbornosti.“

12. Utkvěl Vám v paměti nějaký vyučující? Proč Vám utkvěl?

„Nás tehdy na odborné předměty učili lékaři, takže určitě z těch si pamatuji pana primáře Kozumplíka a z odborných učitelek paní učitelku Němcovou. Byli přísní, ale zase na ně ráda vzpomínám.“

13. Kam jste zamířila po maturitní zkoušce?

„Já jsem dostala umístěnku na internu do Hodonína.“

14. Jak velká byla vaše první výplata?

„No, moc velká nebyla, ale myslím, že to bylo něco kolem 1200 korun.“

15. Jak vypadala vaše první uniforma?

„Tak to byly takové ty modré šaty s bílou zástěrou a čepcem.“

16. Jak hodnotíte nynější sesterskou uniformu?

„Myslím si, že je to lepší v tom, že je to prostě takové variabilnější. Člověk si může vzít pohodlné oblečení. Ty čepce nebyly moc pohodlné. Takže teď je to pestřejší a pohodlnější.“

17. Účastnila jste se dalšího vzdělání, školení?

„Ano účastnila, my jsme musely splňovat pořád nějaké kredity, takže jsem chodila na různé doškolování a semináře.“

18. Jste na svoji profesi hrdá?

„Já myslím, že ano, že jsem. Je to pěkná práce.“

19. Máte nějaký profesní vzor?

„To jsem asi nikdy neměla.“

20. Co vám tato práce dala?

„Práci dělám ráda. Ráda pracuji s lidmi, takže mně to dalo pocit, že je člověk potřebný. Prostě mi dává hodně, vrací mi to, že ta třeba ta práce je někdy psychicky i fyzicky velmi náročná, ale zase ten úsměv člověka vám to všechno vrátí.“

21. Co Vám naopak vzala?

„Úplně si nemyslím, že vzala, já jsem fakt spokojená, ráda chodím do práce. Jo, někdy ten čas, ale tak to je v každém zaměstnání, že prostě mu ten čas dáváte někdy i navíc, takže nemyslím si, že by mně něco vzala.“

22. Vybavujete si nějakého pacienta, který Vám utkvěl v paměti?

„Těch je strašně moc.“

23. Jak vnímáte současné postavení sester?

„Jako řekla bych, že tu sestru člověk nějak ohodnotí a že ji vlastně svým způsobem potřebuje. Není to bylo povolání, které je nějak moc prestižní nebo tak, ale prostě vidíte, že těm lidem prostě něco dáváte až vás prostě potřebují, no pak pochopí to, že je to důležité, že to zdraví je důležité a že ta sestra tam jako hodně patří. A že je to hodně o komunikaci, jak dokáže i zpříjemnit ty těžké chvíle. Takže myslím, že bychom asi mohly být líp ohodnocené vůbec jako v té prestiži, ale člověk to tak nějak bere, že ho hodnotí ti, kteří ho potřebují. Řekla bych, že ano, v poslední době tak nějak víc si toho lidé váží, i s tím covidem mně přišlo, že bylo vidět prostě, že ta společnost na práci sestřičky a lékaře víc myslí.“

Příloha B - Obrázky

Obrázek 1: Florence Nightingalová (Time, 2020)

Obrázek 2: Alice Masaryková (Pražský hrad, 2023)

Obrázek 3: Prelát Horný (Kronika Milosrdných sester sv. Vincence, Strážnice)

Obrázek 4: Sestry pracující v chorobinci (Kronika Milosrdných sester sv. Vincence, Strážnice)

Obrázek 5: Chorobinec a kostel Panny Marie ve Strážnici (Kronika Milosrdných sester sv. Vincence, Strážnice)

Strana 1					Strana 2				
Ročník	Číslo	Jméno	Zaměstnání a bydliště	Ročník	Příjmení	Nemoc	Průběh	Průběh	Průběh
1920	1	Přibyl, Marie	státní	Strážnice	16.6.				
1920	2	Přibyl, Jaroslav	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	3	Janoušek, Marie	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	4	Přibyl, Alžběta	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	5	Janoušková, Marie	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	6	Janoušek, Jan	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	7	Přibyl, Alžběta	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	8	Přibyl, Marie	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	9	Přibyl, Marie	státní	Strážnice	21. 21. 1920				
1920	10	Přibyl, Marie	státní	Strážnice	21. 21. 1920				

Obrázek 6: První záznamy pacientů v chorobinci ve Strážnici (Kronika Milosrdných sester sv. Vincence, Strážnice)

Obrázek 7: První sídlo školy ve Františkánské ulici (Odborná škola pro ženská povolání Uherské Hradiště, 2017)

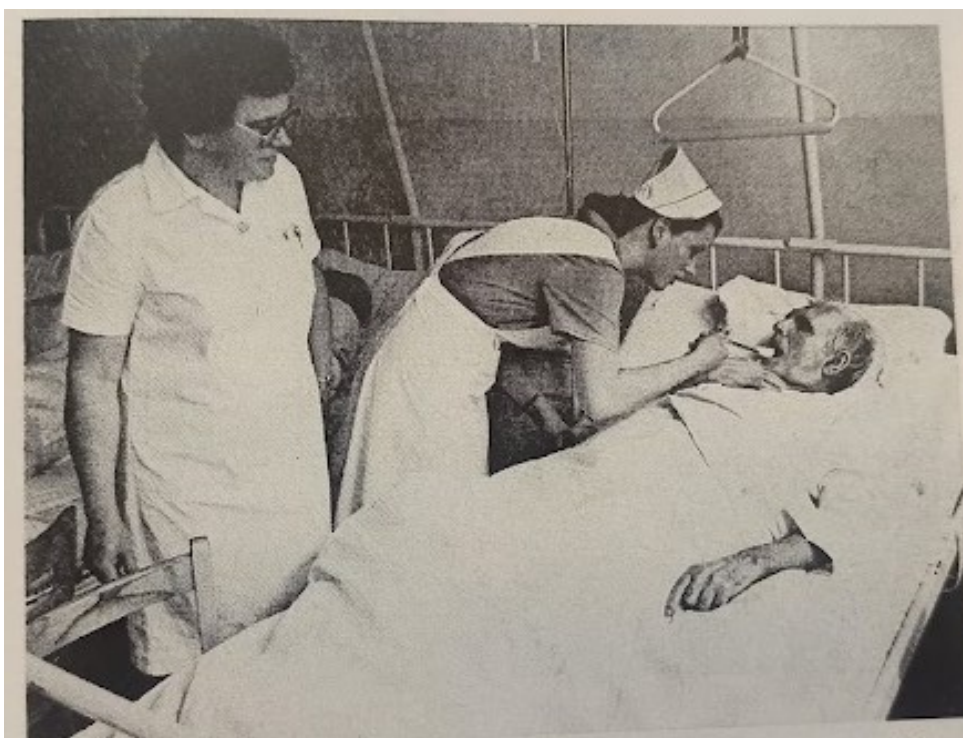
Obrázek 8: Zemská vychovatelna (Encyklopedie města Uherské Hradiště, 2018)

Obrázek 9: Stará budova školy v areálu nemocnice (Střední zdravotnická škola Uherské Hradiště, Purkyňova 49, 2017)

Obrázek 10: Výuka na škole (Melšová, 1983)

Obrázek 11: Odborné praxe (Melšová, 1983)

Obrázek 12: Výuka ve škole (Melšová, 1983)

Obrázek 13: Učitelství sbor 1983 (Melšová, 1983)